

Κωστής Παπαγιώργης

Το πολιτικό αδιέξοδο και οι ιδεαλιστικές μπούρδες

Στην πολιτική, εξαποανέκαθεν όπως λένε, οι λύσεις ήταν γνωστές και χειροπιαστές, τα μέσα όμως αποδεικνύονταν ζοφερά. Η υπακοή των πολιτών για παράδειγμα είχε όλα τα απαραίτητα παραστατικά για να θεωρηθεί αποδεκτό "δέον", στην πράξη ωστόσο μηδενίζοταν διότι κανείς δεν δεχόταν να γίνει παράδειγμα για τους άλλους. Περιέργως πως κάθε παράβαση του νόμου χάριζε αίσθημα ελευθερίας - άρα καθιστούσε την εξουσία ύποπτη. Ύποπτη όσο και τους πολίτες καθώς η περιλάλητη σχέση της κοινωνίας με το κράτος αποκάλυπτε το ανεξιχνίαστο πρόσωπό της.

Σήμερα βέβαια, που η παγκόσμια κρίση δεν θυμίζει και πολύ τις παρωχημένες κοινωνίες, η σχέση κράτους και κοινωνίας εξακολουθεί να αποτελεί γρίφο και η πολιτική αγωνίζεται να πείσει ότι εργάζεται προς την ίδια κατεύθυνση, παρότι οι συνθήκες άλλαξαν καταγιστικά. Τι ακριβώς προσδοκά ο πολίτης από το κράτος; Ουσιαστικά να παίζει το ρόλο του προστάτη των αδυνάτων. Αύξηση της απασχόλησης, διεύρυνση του κοινωνικού κράτους, μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων, υγεία, παιδεία, ειρήνη. Το ιδεώδες δηλαδή θα ήταν να ζει κανείς σε ένα κράτος τόσο συνεπές ώστε ο πολίτης να μην αντιλαμβάνεται την παρουσία του. Ιδεαλιστικές μπούρδες με άλλα λόγια, που ουδεμία σχέση έχουν με την πραγματικότητα.

Η νέα πραγματικότητα που βαπτίστηκε παγκοσμιοποίηση και υπερέβη το διπολισμό, όχι μόνο υπέταξε τις κοινωνίες στα οικονομικά δεδομένα και σε πετρελαϊκές κρίσεις, αλλά υπέβαλε τις εθνικές οικονομίες σε δοκιμασίες πρωτόγνωρες. Ο απομονωτισμός δεν έχει νόημα. Η σοσιαλδημοκρατία πάλιωσε παρότι κανείς δεν την ξεχνάει. Όσο για τον οικονομικό φιλελευθερισμό, για να αποδώσει, έχει ανάγκη τη διεύρυνση των ανισοτήτων και των αντιφάσεων στο διεθνές πεδίο. Η ιδιωτική πρωτοβουλία με άλλα λόγια "αποκρατικοποιήθηκε" και η πολιτική παρεμβατικότητα χλώμιασε διότι κάθε κίνησή της θυμίζει εμπόδιο στην "πρόοδο".

Ποιος είναι ο νέος Γκραν Γκινιόλ που απειλεί την ανθρωπότητα υπό το προσωπείο της κατάκτησης του μέλλοντος; Η ανεξέλεγκτη ιδιωτική οικονομία, ο παραβατικός ανταγωνισμός, η πολυεθνική δραστηριότητα και το εμπόριο χωρίς πατρίδα. Το πανόραμα είναι πρωτοφανές: εκατομμύρια φτωχών μεταναστεύουν προς τις αναπτυγμένες χώρες, εκατοντάδες επιχειρήσεις βρίσκουν άσυλο σε χώρες με φτηνά εργατικά χέρια και περιορισμένο κόστος, η ανεργία ογκούται, οι δημοσιονομικές κρίσεις πολλαπλασιάζονται με συνέπεια την πίεση για περιορισμό των δημόσιων δαπανών του κοινωνικού κράτους. Η ασυδοσία (που δηλώνει: αυτόν που δεν συνεισφέρει) αποτελεί τη λέξη-κλειδί της νέας κατάστασης πραγμάτων. Ενώ η φορολογία ανακατανέμει τρόπον τινά τα εισοδήματα, ο ασύδοτος ανταγωνισμός τη θεωρεί θλιβερό κατάλοιπο του εθνικού κράτους. Οι πολυεθνικές προβάλλουν ως σύνθημα το "αφήστε μας να κυριαρχήσουμε", ενώ, κοινωνίες σαν τη δική μας που μιμούνται την ανάπτυξη χωρίς να την πραγματοποιούν, προβάλλουν το αίτημα του "αφήστε μας να επιβιώσουμε".

Το μέγεθος του παγκόσμιου οικονομικού πολέμου γίνεται κατανοητό με την πρόσφατη

ανησυχία για το περιβάλλον. Πρόσφατος σημαίνει αυτός που μόλις δολοφονήθηκε, άρα ο πλανήτης όχι μόνο έρχεται στο επίκεντρο των προγραμματισμών για την επιβίωση αλλά θέτει και το μεταφυσικό ζήτημα για την ουσία της τεχνικής, για το νόημα της προόδου και της ανάπτυξης, για τη δυτικού τύπου πεποίθηση ότι η φύση αποτελεί αντικείμενο προς εκμετάλλευση.

Μέσα σε αυτό το ναρκοθετημένο παγκόσμιο περιβάλλον, η θέση της χώρας μας -και η πολιτική της- θυμίζουν κουφό μουσικό, μαθητή ανεπίδεκτο μαθήσεως ή σαδομαζοχιστή που ασκείται στην αναλγησία. Η αλήθεια είναι ότι την έχουμε βολέψει με τα κόμματα που αλληλοτρώνονται, τους πολιτικούς που αλληλοκατηγορούνται και το κλίμα μιας λανθάνουσας ευημερίας που κυριαρχεί σε ένα τμήμα του πληθυσμού. Κανείς δεν πιστεύει πια ότι οι πολιτικοί του τόπου είναι ικανοί να επωμιστούν τα προβλήματα της κοινωνίας, ότι τα κόμματα ενδιαφέρονται πραγματικά να δώσουν λύσεις, έστω κι αν δυσαρεστήσουν την πελατεία τους, ότι τέλος πάντων λειτουργεί στοιχειωδώς ο πολιτικός παρεμβατισμός.

Κοινό μυστικό είναι πλέον ότι ο ανίατος ασθενής, ήτοι ο κρατικός μηχανισμός με τις θεσμικές του θωρακίσεις, σκοπίμως συντηρείται σε προκομματώδη κατάσταση διότι έτσι λύνονται τα χέρια της εκάστοτε κυβέρνησης. Οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί, αμαρτωλά καταστήματα που φιλοξενούν τις κυβερνητικές ασυδοσίες, αντί για απόδοση και παραγωγικότητα προσφέρουν ειδήσεις για το αστυνομικό δελτίο. Η βουλευτική ιδιότητα επέχει θέση αυτοσκοπού. Απ' όπου και η άποψη ότι η παραμονή στην εξουσία κάνει καλό για δύο τετραετίες, ενώ πέραν αυτών η ίδια η εξουσία απλώνει τα χέρια της και σε πνίγει.

